

אריה ("הזקן") שנקר בא, כרגיל, באיחור של שלושת רבעי שעה בלחית מוכניו הממושקף והנאמן אברהם קרסטל. ליד שולחן הנש את ישבו ששה שרי ממשלה וכשלושה תרסרים מנהלי מוסדות פיננסיים וכלכליים חשובים ומאחוריהם כמאה אור"חיים מוזמנים.

התעשיינים, שלא גילו עניין מיוחד ב"אסיפה, נאלצו לשמוע את קריאתו המ"שעממת של "הזקן" מתוך עזרות פיסות נייר, כתובות בכתב קליגרפי מנוקד, משך שעה וחצי. החשובים ביניהם יכלו לקרוא את הנאום מעל תשעה דפי סטנסיל. הנאום לא הכיל שום הפתעה או חידוש. "התע"ש"ינים זקוקים לאשראי" וה"העבודה יקרה מדי" היו הנימוט שעברו כחוט השני בנאום הארוך, גילו שאחר הסרת הקיצוב וה"פוקח שוב אין לתעשיינים על מה לריב ביניהם לבין עצמם.

משפט

סיפורה של אם

אשה גבוהה ואצילה, שבפניה הורגרה סימני יופי מבעד לצעיף קודר והטרדיה חיתכה לתורה במשרד המסחר והתעשייה, ירושלים, גבר ממושקף בעל שערות שח"רות וישרות, עבר לידה, עצר תחתיו הביט בה רגע ושב אליה להציג עצמו.

היתה זאת הפעם הראשונה שקטרינה סנש ראתה את קסטנר. הוא היה מנומס, נחפז מעט ונכון מעט. מה היא רוצה כאן? מחכה לתעודות? מייד. הוא יסדר את זה ללא כל עיכוב.

קטרינה סנש דחתה את ההצעה האדיבה, במקום זה שאלה אותו: "מדוע לא עזרת לי אז? מדוע לא עזרת להציל את בתי חנה מהתלינים הנאציים? האם זה היה מוכן מדי בשבילך?"

"לא. לא עבודתי היתה מסוכנת."
"האם היא לא היתה חשובה מספיק בשבילך?"

"לא. אל תאמרי זאת. היא היתה לנו חשובה מאד ויקרה מאד."

"אם כן, למה לא סיפרת לנושיה ההסתדרות הציננית, קוממו, כי חנה בהונגריה, נ"מאסר?"

הפקיד הביא את התעודה המבוקשת. קטרינה סנש אמרה שלום, הסתובבה על עקביה ויצאה שותקת מן המשרד. קסטנר נשאר עומד תחתיו.

"אין שאלות." השבוע, כעבור שנתיים נספות, הופיעה קטרינה סנש על דוכן העדים של בית המשפט המחוזי בירושלים כעד הגנה במשפט גרינוולד-קסטנר (העולם הזה 845, ואילך).

צעיף הזמן התעבה במקצת, אך היא היתה זקופה ועצורה ואצלה כתימיה, כ"באותו יום בו הובאה לפתח חנה הגנה במשרד חיל המודיעין ההונגרי. "כאם — ככתה", עבר הרחש באולם בית המשפט.

מעולם לא סופר סיפורה של חנה סנש בלשון חייה וסגנונית כפי שסופר הפעם באולם בית המשפט הדומם ביראת כבוד, רבים באולם וזרו כיצד חלפה לפני חוד"שיים, אגדת הבורים של יואל פלוי עם הרוח הגדולה. היא ידעו כי סיפורה של חנה סנש יישאר לעד: אין רוח גדולה מספיק להשיב אותו ממקומה.

קטרינה סנש סיפרה כיצד התדפקה על דלתו של קסטנר משך שבועות, מבקשת את עזרתו. מעולם לא זכתה לראיון, הוב"טחה על ידי פקידיו כי "הכל בסדר."

עם תום סיפורה של חנה קם חיים כהן, הורע בשקט: "אין שאלות."

מבחינה מוסרית היה זה יומה הגדול של ההגנה.

שתי מכות. ביום הקודם החל הס"ניגור, שמואל תמיר, בהבאת עדיו. הרא"שון בהם היה הנאשם עצמו, מלכיאל גרינ"ולד, שניצל את ההזדמנות להשיב ל"פרקליט המדינה (שתבע אותו למשפט) מנה אחת אפיים. אמר גרינוולד בהצהרתו בת 40 הרגעים: "... פרקליט המדינה קרא לי פסיכופט. אם כך, כיצד זה קרה ש"פסיכופט ולא פרקליט מדינה לקח על עצמי לגלות את האמת על השואה באירופה?"

לא היתה זאת המכה היחידה אותה ספ"חיים כהן מאז החל הסיכוב השני: עוד

קודם לכן הביע השופט, בנימין הלוי את תמיהתו על כך שדו"חו הסודי של שרת מצא את דרכו למעריב. השופט הצ"ע לפרקליט המדינה לנקוט בצעדים המתאימים. חיים כהן הרסין ראשו, כמקבל את העצה.

דת

איום מפורש

הלמידה השמינית סבורים מאז כי אחד הקשים בספר התנ"ך, אותם הם צריכים לדעת היטב כדי לעמד בבחינות הבגרות, הוא ספר איוב. כדי להבין את פסוקיו המסובכים הם נעזרים בהסברותיהם של חצי תריסר מפרשים.

לפני חודש נוסף למבחר פירושי איוב ספרו של נשיא האקדמיה ללשון העברית, פרופסור נפתלי טור"סיני, ספר איוב עם פירושו חדש, אותו הכין לפרוס משך 40 שנות מחקר.

בטרם הספיקו התלמידים לחוות את דעתם על החידושים הרבים בפירושו החדש, נעצו עיניהם לא"אוהדות בספר, שהוצג בתלון הראוה של הוצאת יבנה, תל"אביב, העיניים הציצו בודאי גם לתוך הספר, נפגעו מחי"ושו של טור"סיני."

מרכי חזן * שתנו העופות שלו גובלת עם בית השחיטה ראה את איטיות קצב העבודה, פנה לאגודת השוחטים, דרש שוחטים נוספים. חזן לא נענה, הביא לחנות את ניסים ערב, 74 שוחט בעל וחק של 56 שנים, הפקיד בידיו את חיי עופותיו.

"שוחט שלם". בהגיעו ארצה לפני 14 שנה מבולגריה נבחן ערב אצל הרב הראשי הספרדי בן"ציון חי עוויאל, ענה כיאות על מספר השאלות שנשאל, תיקן את התלף שנפגם על ידי הרב עוויאל, לשיבת רצונו של הרב, ערב קיבל תעודת שוחט שלם, המרחיבה את להב חלפו גם לבהמות, לא רק לעופות.

האישור לא סייע לערב להכנס לאגודת השוחטים שהכניסה אליה קשה כהשגת כרטיס מנוי לתזמורת הפילהרמונית, רק כשמישהו עובר לעולם הבא אפשר לתפוס את מקומו, וגם אז בקושי רב. כי הכמות הכללית של העופות הנשחטים בתל"אביב צריכה לספק מחייה מכובדת לחברי אגודת השוחטים.

הרבנות שנחתה לדעת כי חזן מעסיק את ערב גם לאחר חג הפסח, פרסמה כרוז על כתלי בתי"הכנסיות ובתי"ממכר לעופות, הודיעה שעופותיו של חזן, הני"חטים על ידי ערב, הם טריפה ופיגול.

תחרות הפרסים של "העולם הזה"

השבוע נערכה ההגרלה בין 1012 הפותרים נכונה (ראה תמונות), אחרי שרואה החשבון שיום פרושנסקי עבר על כל 1893 התשובות שנתקבלו, פסל את הפתרונות המגתי-נכונים, בפרס הראשון — נסיעה לרוך ושוב לאירופה — זכה הקורא דני, רחוב מספר 2 לוד, הרשימה המלאה של 99 הזוכים הנותרים תפורסם בגיליון הבא של "העולם הזה".

העובדה כי ערב הוא שוחט שלם ומאשר לא הספיקה, הרבנות קבעה כלל חדש. הופך אוטומטית לפסול.

נוער

דרך הטבק

לפני שנה הורכב מחברי קיני שומר הצעיר גרעין בשם גדיש, אנשי גדיש ה"גייסו יחדיו לצבא, עברו לנח"ל, התחייבו להשלים או להקים, כתום שרותם הצבאי, קיבוץ.

לפני שהתגייסו עברו חברי הגרעין סמי"נריון רעיני בגבעת הטיבה ובסער למדו להכירי אחד את השני, היכרות זאת כבר גילתה סימני פילוג ראשונים. מספר נערים התעלמו מהסיסמה השומר אינו מעשן ו"החלו להעלות תמרות עשן.

אם חשבו אנשי מזכירות השומר הצעיר כי בצבא תקויים הסיסמה, טעו. המעשנים שלא רצו להרגיז את חבריהם, עישנו בסתר, התעלמו מהודעת הגרעין כי הוא עצמו יחליט על המועד בו יהיה העישון מותר. הם גם לא קיימו את דרישת הגרעין למכור את תלושי הסיגריות, למסור את תמורתם לקופתו.

רח הטבק השרוף הגיע לאפים הנכונים ואחרי שכמה מעשנים התחילו לעשן אפילו בפומבי הוחלט על ויכוח כל"גרעיני בקן

*אבי טגן אלעזר חזן, הטייס שניטפה בתאונת מטוסו, (העולם הזה 845).

** איסור אחר לשומר חל על השתייה.

מרכז בתל"אביב, הצעקות והנאוים על נושא העישון נמשכו מחצית יום, הסתכמו באיסור מחיש של העישון.

הכנס הכל"גרעיני לא הסתפק בהחלטות, הודיע גם על צעדים נגד הממרים. חמישה הוצאו מן הגרעין, שלושה חזרו מדרך הטבק ושניים אחרים הושארו בתנאי שייגמלו מהרגלם הרע.

הבעיה העיקרית עתה היא חמשת המ"עשנים למרות הכל, הוצאתם מן הגרעין לא הרחיקה אותם ממנו, חודות למסגרת הצבאית של מחלקת נח"ל, המאחדת עדיין את המעשנים עם הלא"מעשנים.

מנגנון

התשלום האחרון

יצחק פיינגולד כמעט והתמקע מרוב כעס, זו הפעם השנייה שהודח לשלש מתחת ל"לדת דירתו בגבעתיים, הוא התארס לאביו לבוא ולשלם את מס ההכנסה המגיע מ"מנו. הדבר לא היה מרגיז כל כך לולא התייתם פיינגולד הצעיר (27) מאביו לפני חודשים מספר בלבד.

באין ברירה שלח פיינגולד את תעודת המוחל של אביו, צרף מכתב הסברה לאגף מס ההכנסה, דבר לא עזר. הופיעה הה"ח"ראה השלישית. פיינגולד התיישב ליד שול"חני, ביקש את גובה מס ההכנסה לרוא ולקבל את הכסף.

כעבור יומיים בא הפקיד, קיחה לתשלום במוזמנים. במקום זה ביקשו פיינגולד באדיבות רבה, להילוות אליו, הרכיבו על אופנועו, הסיעו אל בית"הקברות בנחלת"יצחק. פיינגולד הוביל את הגובה לקבר אביו, הציע לו את צורת הגבייה הבטוחה כ ותר במקרה זה: "הכנס לשם וגבה את המס!"

דרכי אדם

מי אחר שהוא אילם?

הויכוח המקרי ליד שולחן המדרכה בבית"הקה התל"אביב בן"היהודה התלהט. אחד מהמסובים כבר הציע כסף כדי שכמה מחבריו יבלמו את פיותיהם.

לא היה צורך בכך: באותו רגע הופיע ליד השולחן אדם שתקן למדי, לבוש בגדים מרופטים, הושיט את ידו הימנית שהכילה כמה פרוטות, גילה גם את ידו השמאלית שאחזה בחזקה בגליון נייר עליו צוירו כפות ידיים במצבים שונים, פיו חסר ה"שיניים התכוץ פנימה, הפליט: הום... הום...

"מסכן!" הגיב אחד המסובים. "אילם" הסביר שני, "הסימונים בנייר הם האל"ף" כי"ת התנועית בעזרתה אפשר לשוחח עמו. שלישי, זמר שלפני שעה קלה לא היה רחוק מפשיטת"יד בעצמו, אך חתם בינתיים חוזה"הופעות, הפתיח את האילם, שילשל לידיו חצי לירה, החל מנסה לשוחח עמו בתנועות ידיים. התאמצות היתה מיו"תרת, הוא קיבל תשובה חלושה, אך ברורה, "תודה רבה!"

המסובים נדהמו, חשבו כי לעיניהם דת"רחש נס רפואי. כשנרגעו גילו כי האילם לא היה שונה מהעיורים מרכיבי המש"פסיים והנכים מקפלי האבריים. עוד מאה פרוטות והוא גילה כי שמו אליהו אבו"ציעין. מאה פרוטות נוספות — והוא רוק.

שמעית קורות חייו הבטיחה פשיטת רגל למסובים. הם החליטו לגייס משקייעי הון עד ליום המחרת, אבו"ציעין הצטער מאד. למחרת היה יום השישי וביום זה הוא לא עובד. הוא מדבר.

עיתונות

הסעיף הלא-זכון

למסע גילוי"עריות"השחיתות הבינמפלג"תי הצטרף גם בן טיפוחיו של הדור, כרמל החפאי שסיסמתו היא לשקף את ח"פה מ"רציף הנמל עד רכסי הר הכרמל.

לפני חודש השקיף כרמל מעבר ל"רציף הנמל, הודיע בעמודו הראשון: 8000 ל"י נעלמו מקופת מועצת קריית מוצקין.

לוא היה יכול להיות ספק על הרכב ה"מועצה, במיעוט — ארבע אנשי מפא"י, כ"רוב — קואליציית חירות, דתיים וצ"כ ש"בראשה איש צ"כ אריה גרושקביץ.

גרושקביץ זעף קשות, הזמין את נציג